N[er] 1.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 1 Stycznia v. s. 1830 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Sankt-Petersburg dnia 22 grudnia.
(z Gazety Sanktpetersburskiey).

W przeszły czwartek d. 19, Cesarz Jegô Mość, pierwszy raz po odzyskaniu Swego drogiego dla Rossyi zdrowia, raczył się znaydować w exercyrhauzie zamku inżenierów, na paradzie batalionu L. G. Półku izmayłowskiego. Skoro wojownicy uyrzeli swego Monarchę, zagrzmiało długo trwaiące *ura!* Rozczulony Monarcha naprózno skinieniem ręki chciał powściągnąć ten żywy zapał uniesienia; przeięci uczuciem tkliwości woiownicy, nie mogli panować nad sobą, i w mimowolném, poruszaiącém nieposłuszeństwie, długo ieszcze witali swego ubóstwianego Monarchę okrzykiem, którym zwykli Rossyanie obiawiać tryumf zwycięztwa i przywiązanie wiernych poddanych ku Monarchom. Tegoż dnia, oraz w piątek d. 20, Jego Cesarska Mość z Cesarzową Jeymością znowu zaszczycił przytomnością Swą spektakl na małym teatrze. Grano *La partie de chasse d'Henry IV.* (Łowy Henryka IV.). W scenach, kiedy familia wieśniaków śpiewa za zdrowie Henryka, i prosi nieznaiomego, aby uwiadomił Króla, iż poddani *błogosławią i kochaią go więcey, niż siebie* — kiedy P. Pol w roli Ryszarda mówi: *Et que nous l'adorons!* (1), a P. Klozel w roli Sallego: *Vive Dieu! Sire, Votre vie n'est point à Vous, Vous en êtes comptable à des serviteurs comme nous, qui Vous adorent, et au peuple, dont Vous voyez que Vous êtes l'idole!* (2), a w słowach Mizo: *Sire, au nom de Dieu, conservez nous Vos jours; ils nous sont si chèrs!* (3), radośne okrzyki tysiącznemi głosy powtarzane i zagłuszaiące, przez kilka minut oklaski, świadczyły, z iaką niecierpliwością publiczność oczekiwała tak pożądanego zdarzenia, z iakiém uniesieniem korzystała z niego, aby okazać przed Nayiaśnieyszą Parą uczucia gorącey miłości i poświęcenia się, któremi serca wszystkich Rossyan są przepełnione ku swemu Panu i Nayjaśnieyszemu Jego Domowi.

Półkownik *Stempkowski*, naczelnik miasta Kercz, i radcy kollegialni *Bołdyrew* i *Czumakow*, professorowie zwyczayni uniwersytetu moskiewskiego, *Perewierzew*, wice-gubernator niżnienowgorodzki, podwyższeni zostali do rangi radców stanu. (*J. d. S. P.*)

Naywyższy Ukaz, wydany do Rządzącego Senatu.

Woyna z Turcyą, przez dwa lata trwaiąca, musiała koniecznie mieć szkodliwy wpływ na pomyślność mieszkańców kraiu nowo-rossyyskiego, i ościennych z nim guberniy. Przy ograniczeniu przemysłu dla przerwania handlu zewnętrznego na morzu Czarném, ponosili oni istotne ciężary od przechodów i kwaterunku woysk, i należeli do dostarczania zapasów woiennych na rachunek podatków.

Ze szczęśliwém ukończeniem tey woyny, uznaliśmy za słuszną, dać tym guberniom odpowiednie mieyscowym okolicznościom i stosowne do ninieyszych ich potrzeb, ulżenia. Dla tego Rozkazuiemy:

1) Wszystkie długi za sól, przedaną ze skarbowych składow solnych krymskich, do r. 1824, darować i z rachunku wykreślić.

2) Od długów za sól, przedaną z tychże składow od 1824 do 1829, które się liczą na mieszkańcach nowo-rossyyskich z zabezpieczeniem ewikcyami, w guberniach nowo-rossyyskich położonemi, iako też na mieszkańcach innych guberniy, którzy złożyli na zapewnienie ewikcye, w guberniach nowo-rossyyskich będące, darować, prócz sztrafu, procenta i połowę kapitału; a drugą połowę tego kapitału uzyskać w ciągu lat sześciu, licząc od r. 1831, po równey części w każdym roku, bez sztrafów i procentów, ieśli pieniądze będą w terminach opłacane.

3) Z innych długów za sól, przedaną od r. 1824 do 1829 ze składow skarbowych krymskich, które się liczą na mieszkańcach noworossyyskich i innych guberniy, a zabezpieczone są ewikcyami, za granicą guberniy nowo-rossyyskich będącemi, darować sztrafy i procenta, a opłatę kapitału rozłożyć na trzy lata od r. 1830, odbieraiąc po równey części w każdym roku, bez sztrafów i procentów, ieżeli należne, podług rozkładu, części tego kapitału, wnoszone będą regularnie w terminach niżey oznaczonych.

4) Opłatę rozłożonych na terminy długów w artykułach poprzedniczych 2gim i 3cim, rozporządzić półrocznie, t. i. aby za r. 1830 połowa była wniesiona nie poźniey iak 30 czerwca, a druga nie poźniey iak 31 grudnia tegoż roku, i tak daley.

5) Ulgi, nadane różnym miastom kraiu noworossyyskiego, przedłużyć na teyże zasadzie, iak one są teraz, każdemu z tych miast ieszcze na trzy lata, i w skutek tego:

6) Od kupców i mieszczan miasta Odessy, maiących w niém osiadłość, do r. 1835 nie pobierać żadnych podatków, a od owego roku do 1840, pobierać ie tylko w połowie.

7) Kupców i mieszczan miasta Taganrogu uwolnić od opłaty wszystkich podatkow, do drugiey połowy r. 1837, a od tego czasu do r. 1845 pobierać ie od nich w połowie.

8) Kupców i mieszczan miasta Teodozyi, po upływie pierwiastkowo nadaney im ulgi, z końcem r. 1830, uwolnić od opłaty do skarbu podatków do r. 1839, a od tego roku do 1844 powinni wnosić połowę tych podatków.

9) Nadaną kupcom i mieszczanom miasta Kerczu 25-letnią ulgę od opłacania wszystkich podatków od r. 1826 do 1851, przedłużyć do r. 1854.

10) Wszystkie niedoimki, będące na włościanach skarbowych trzech noworossyyskich guberniy: ekaterynosławskiey, chersońskiey i tauryckiey, w podatkach podusznego, czynszu, tudzież na kommunikacye wodne i lądowe, z okładów do r. 18[illegible], darować i z rachunku wykreślić.

11) Kolonistom, osiedlonym na gruntach skarbowych, menonistom i osadnikom z Greków, Gruzyan, Ormian i Żydów, w tychże trzech guberniach, darować całą, będącą na nich niedoimkę z okładów do r. 1829, w podatkach przez nich

---

(1) *I iak my go ubóztwiamy!*
(2) *Życie W. K. M. nie do Ciebie należy, ale do sług takich, iak my, którzy W. K. M. uwielbiaią, i do ludu, którego, iak widzisz, iesteś bożyszczem?*
(3) *Dla Boga, N. P. zachowuy nam Twe życie, ono dla nas iest tak drogie!*

opłacanych, i całą niedoimkę z okładów tegoż czasu, pobieranych od nich z gruntu, podług liczby dusz lub dziesięcin, iako też na utrzymanie mieysc sądowych. (*Dokończenie nastąpi.*)

(z Gazety St. Petersburskiey.)

Dnia 15 listopada z rana, o godzinie 10, przez nieostróżność pracuiących artylierzystów, w główney prochowni szumlańskiey, nastąpiła explozya, która nie tylko że zupełnie zniszczyła całą budowę murowaną, gdzie było 68.000 nabojów i 2,000 beczułek prochu; ale pogruchotała i całkiem popsuła, a powiększey części nawet stopiła 40 dział polowych, przygotowanych dla wysłania do Adryanopola; przy tém też zginęło 48 pracuiących artylierzystów. W tymże gmachu mieścił się magazyn prowiantow, w którym, iak świadczą, do 10,000 worow zboża i wiele innych zapasow żywności zostało zniszczonych. Pożar tego magazynu trwał przez dzień cały, a dla nieustannych wystrzałow bomb nabitych, granatow i kul palnych, nie odważono się przystąpić do gaszenia, chociaż nieodstępnie był przy tém Wielki Wezyr. Od pierwszey explozyi, ustawicznego potém rozrywania aparatow nabitych, które rozlatywały się po całem mieście, wszczęła się między mieszkańcami i woyskami naywiększa trwoga, i póki się nie dowiedzieli o rzeczywistey przyczynie, wszyscy krzyczeli, że Rossyanie szturmuią do miasta; co też sprawiło nadzwyczayne zamięszanie i nieład, które ledwo mógł powściągnąć sam Wezyr. (*Wiadom. urzęd.*)

Odessa dnia 14 grudnia.
(Journal d'Odessa.)

Zaraza, która się w ciągu ostatnich trzech dni była okazała w szpitalu woyskowym, nie pociągnęła za sobą żadnych skutków; nikt na nowo nie zachorował, a z tych, co się wprzódy zarazili i przewiezieni zostali do kwarantanny, dwóch umarło. W domach mieyskich prywatnych, spokojność mieszkańców żadną nową przygodą nie została zakłóconą.

—Odeskie zgromadzenie woźniców birżowych, na dowod wdzięczności za troskliwość Rządu, dostarczaiącego im sposobow utrzymania się w ciągu zamknięcia domow w mieście, wniosło 246 r. 80 k. na wsparcie ubogich. Na tenże cel ofiarowali mieszkańcy przedmieścia Peresypu, w skutek wezwania tamecznego mieszkańca kupca *Nikorysowa*, 350 rubli. Zwierzchność mieyscowa z zadowoleniem uwiadamiaiąc publiczność o takowych ofiarach, nie omieszka zaiąć się rozdaniem rzeczonych pieniędzy, wedle przeznaczenia.

— Kupiec odeski 1szey gildy P. *Roubaud*, darował do tuteyszey biblioteki publiczney 59 tomow różnych dzieł: za co mu zwierzchność swą wdzięczność oświadcza.

— Prezydentowi sądu handlowego teodozyyskiego, radcy kollegialnemu *Anastasiewowi*, za przyczyną Jenerał-Gubernatora Noworossyyskiego, nadane zostały w wieczne i dziedziczne posiadanie 2,000 dziesięcin ziemi, z rozkazem oddania mu ich na osnowie exystuiących prawideł.

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 7 stycznia.
(z Kuryera Warszawskiego.)

Wczoray, w pierwsze Swięto Bożego Narodzenia v. s., w Kaplicy Zamkowey w obec Dostoynych Osób, odbyło się wielkie Nabożeństwo, po którem śpiewano *Te Deum*, według postanowienia Błogosławioney pamięci Nayjaśnieyszego Cesarza Alexandra, corocznie w ten dzień ponawiane, na podziękowanie Bogu za oswobodzenie Rossyi od nieprzyiaciół w r. 1812.

—Królowa Polska *Cecylia Renata* zwykle w uroczystość śś. *Trzech Króli*, składała własnoręcznie na ołtarzu *Kadzidła*, a 100 sztuk złota rozsyłała ubogim. Ten zwyczay naśladowały i inne Królowe Polskie, a szczególniey *Marya Kazimira* i *Marya Józefa*. Ta ostatnia osobiście przez całą oktawę roznosiła złoto ubogim, nawet wstępuiąc do nayn ędznieyszych mieszkań.

— W zeszłą niedzielę na posiedzeniu Towarzystwa Król. Przyiaciół nauk, z rzędu Członków przybranych na czynnych posunięci: *Kurpiński Karol* i *Stern Abraham*. Na przybranych wybrani: *Szuch Adolf*, *Frąckiewicz Augustyn*, *Gejsmer Jan*, *Hube Romuald*. Na Korrespondentów: *Tyzenhauz Konstanty*, *Podczaszyński Karol*, *Zienowicz Stefan*, *Korzeniowski Józef*, *Kamiński Ludwik*, *Gawarecki Wincenty*, *Pstrokoński Antoni*, *X. Konstanty Oikomanides*, *Degérando Józef Marya*, *Feriussak Baron*, *Kampbel Tomasz*, *Thorwaldson*, *Fischer de Waldheim*, *Rottek Karol*. Na honorowych. *Gete*, *Blumenbach* i *Szatobrian*.

— W iednym z Almanachów dla *Dam*, wyszłych na rok bieżący w *Londynie*, znayduie się opis klasztoru *Kamedułów* w *Wigrach* (teraz w województwie Augustowskiém, lecz zakonnicy przeniesieni do innych klasztorów). Autor donosi, że w r. 1777 Lord *Stuart*, podróżuiąc w kraiach północnych, zwiedził tę pustynię, którą przecież raiem ziemskim i stolicą gościnności nazwać można. Zwyczaiem iest tych pustelników, przyymować nayuprzeymiey wszystkich podróżnych, i przez 3 dni żywić nie tylko panów, ale służących i konie. Miałem ia i moi służący (mówi Lord) piękne mieszkanie, wygodne łóżko, śniadanie, obiad, podwieczorek i wieczerzę, a chociaż wszystkie potrawy były postne; lecz tak urozmaicone i tak smaczne, że sławna kuchnia naszego Xcia *Nortumberlanda* zawstydziłby się musiała. A gdy po 3ch dniach na wyieździe chciałem zostawić dar, nic nie przyięto, owszem proszono, aby za powrótem odwiedzić pustynią w *Wigrach*.

— W dniu Nowego roku na *Wieyskiey Kawie* piękna 18stoletnia panienka zgubiła woreczek, kawaler również przystoyny znalazł go; dowiedział się kto iest właścicielką, odniósł do iey domu; i tegoż wieczora odbyły się zaręczyny tey piękney pary.

—Wczoray od godziny 11tey do 4tey pracowano nad odlaniem posągu *Kopernika*, i odlanie szczęśliwie wykonano.

—W *Paryżu* w końcu listopada r. z. przyiacielski balik, dany u iedney z dam znakomitych, rozpoczęto tańcem *Polskim*, który królewski kapelmistrz Karol *Kurpiński* skomponował w czasie Koronacyi Naszego Naymiłościwszego Monarchy w *Warszawie*.

Austrya.

Wiedeń dnia 21 grudnia.
(z Gazety Warszawskiey).

Szczęściem iuż ustały obawy z powodu słabości N. Cesarza Wszech Rossyy, a stan zdrowia Monarchy iest zupełnie zaspakaiaiącym. Obawy te okazuią w iakim stopniu daie się uczuć, iż spokoyność Europy od Jego zawisła Osoby. W czasie tak zawikłanych i sprzecznych interesow w stosunkach rozmaitych narodów, gdzie potrzeba nieustaiącego działania i stopniowego postępu, stosownie do czasu, w którym żyiemy, iest nader ważną rzeczą dla narodów, a nawet i dla przyszłych pokoleń, byt Monarchy, który odznaczaiąc się mocą charakteru i umiarkowaniem w używaniu korzyści, iakie daie zwycięztwo, umiałby duchowi czasu i okolicznościom nadawać kierunek. Rękoymia, którą podaie byt i zawód działań takiego Monarchy, tém iest szacownieyszą, że N. Cesarz, będąc dopiero w kwiecie mężkiego wieku, nie należy z osobistych wspomnień do owey smutney epoki, gdzie walki i zatargi stronnictw politycznych, pobudzaiąc roziątrzone przeciw sobie namiętności, wszystko pogrążały w odmęcie nieładu, gdzie z iedney strony szalony pośpiech, z drugiey niedołężna zwłoka, czyniąc niepodobném rozwinięcie się pomyślności w towarzystwie ludów, tworzyły stan nieobiecuiący trwałości. N. Cesarz Nikołay zna tę epokę tylko historycznie; a będąc przekonanym, iak niestosownie byłoby zaprowadzić ią na nowo w iego państwach; wie doskonale,

że dążenia stronnictw nie mogą bydź ani trwałemi, ani niebezpiecznemi. Wywyższony nad wszelkie stronnictwa, należy ten Monarcha do inney iuż epoki, którą sam poczyna, a która pod iego wpływem nakazuie możność upowszechnienia cywilizacyi, bez udawania się do pozorów rewolucyi.

Wielkie sprawy Europy doznaią silnego wsparcia od tego Mocarstwa, powoduiącego się słusznością, a narody uznały, iak dobroczynne są wpływy działań i przewagi Monarchy Wszech-Rossyy. Już to nie nadzieia poróżnionych stronnictw, lecz niezachwiane zaufanie oświeconey i zadowoloney Europy, spoczywa na wielkomyślności wspaniałego Monarchy. Ze strony N. Cesarza, nie należy się żadnych obawiać wpływow dwuznacznych na wewnętrzny zarząd Państw obcych, które mogłyby iednemu lub drugiemu stronnictwu korzyść obiecywać. Wszyscy z pewnością przewiduią iuż, roztropne kierowanie sprawami narodów; można zatém wyrzec śmiało, że spokoyność i bezpieczeństwo naszey części świata zawisły od tego Wielkiego Monarchy.

Jak różne są działania samodzielney, i ludzkością tchnącey polityki N. Cesarza Nikołaja od owey, która bezwzględnie na koleie czasu zostawiła tylko ślady w samych wspomnieniach, niknących stronnictw, pokazuie się to w tych kraiach, których nayświeższe dzieie przedstawiaią sam obraz wewnętrznych zamieszek i walk między stronnictwami, gdy właśnie ważne potrzeby czasu zaniedbane i poruczone przypadkowemu losowi, w dowolnym toczą się kierunku.

— *Dnia 23* —

N. Cesarz Jmć mianował Xięcia *Wazę* Jenerałem Maiorem.

Kordon graniczny w wyższych Włoszech ma bydź zniesiony, a woysko uda się na zwykłe leże.

Baron *Varennes*, Sekretarz poselstwa francuzkiego, przybył ze *Stambułu* do tuteyszey stolicy.

Listy z *Wenecyi* donoszą, iż zatargi między Dworem naszym a Cesarzem Marokańskim zostały ułatwione za pośrednictwem Anglii, i eskadra austryacka wraca do oyczyzny.

Wielkie Xięztwo Poznańskie.

Poznań dnia 28 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey.)

Dnia 27 b. m., odbyła się tu exportacya zmarłego Arcy-Biskupa *Wolickiego* z pałacu Biskupiego, do Kościoła Katedralnego. JO. Xiążę Namiestnik z rodziną swoią, wszelkie władze, tak cywilne, iako i woyskowe, wielu przybyłych z prowincyi obywateli różnych stanów, należeli do tego smutnego obrzędu. Nazaiutrz odprawiono w tymże Kościele żałobne nabożeństwo. W dniu exportacyi, przy złożeniu zwłok na katafalku, miał mowę JX. *Gaierowicz*, Reient tuteyszego Konsystorza. Nazaiutrz po skończeniu żałobném nabożeństwie wymówny JX. *Kolanawski* Proboszcz Kościoła S. *Wcyciecha* powiedział kazanie z textu: *Kapłan wielki, który iak iasne na niebie słońce świecił w Kościele.* (Eklezyastyk: Rozd. 50). Po odbytych konduktach i odśpiewaniu ostatniey modlitwy, Tytus Hrabia *Działyński*, w tkliwym głosie, który mu łzy przerywały, skreślił wierny obraz życia i czynów zgasłego Arcy-Biskupa. Przy odprowadzeniu zwłok do grobowca, przytomny lud sukno i ozdoby katafalku porozdzierał w kawałki dla zachowania ich sobie na pamiątkę po tym Kapłanie, który przez całe życie iednał sobie u wszystkich miłość i szacunek.

F r a n c y a.

Paryż dnia 19 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey).

Król Jmć odwiedził wczora Xiążęcia *Bordeaux*, który nieco zachorował, i przystawiano mu piiawki za uszami.

Według nowego postanowienia królewskiego, korpus inżenierów składać się będzie: z głównego sztabu, to iest: 12 ienerałów, 350 officerów sztabowych, uczniów korpusu inżenierów, examinatora tychże uczniów, 9 nauczycieli przy szkołach półkowych, 500 kadetów i 6 robotników; z woyska korpusu inżenierów, iako to: trzech półków inżenierów, kompanii robotników i (podczas woyny) 3ch kompaniy pociągów. Żołd kapitanów 1szey klassy wynosi 2800 franków, a kapitanów 2giey klassy 2400.

Panowie *Arnault* i *Etienne* będą dnia 24go b. m. przyięci znowu do akademii francuzkiey.

Rada admiralicyi wyznaczyła kommissyą, złożoną z lekarzy okrętowych, celem poznania sposobu używanego w Anglii do zachowania mięsa solonego na okrętach.

Xiążę *Bourbon* przysposobił sobie za syna Xięcia *Nemours*, drugiego syna Xięcia *Orleanu*; przeznaczył go oraz dziedzicem swego maiątku i nazwiska *Condé*. Xiążę *d'Aumale*, czwarty syn Xięcia *Orleanu*, a syn chrzestny Xięcia *Bourbon*, otrzyma legat czyniący rocznie 500,000 franków dochodu.

Słychać, iż 1500 woyska naszego, znayduiącego się ieszcze w Morei pod dowództwem Jenerała *Schneider*, które miało wrócić do oyczyzny, otrzymało przeciwny rozkaz i na mieyscu pozostanie.

Goniec Francuzki donosi, iż postanowienie względem zwołania Izb wyydzie w drugiey połowie stycznia, i posiedzenia ich zagaione będą dnia 10 lub 12 lutego.

Zdaie się rzeczą pewną, iż *Xiążę Pokoiu*, były Minister *Karola IV*, osiądzie w *Paryżu*. Listy z *Genui* donoszą, iż tam spodziewaią się przybycia iego, i że przez *Niceę*, chce się udać do Francyi.

Smutny z początku widok, iaki wystawiał tegoroczny zbiór wina, polepszył się nieco. Szczególniey wino burgundzkie przewyższyło nadzieię właścicieli winnic.

W *Bordeaux* znayduie się dziewczyna, która z urodzenia nóg i rąk niemaiąc pisze gębą, rysuie i pończochy robi, a nosem gra walca na fortepianie i na flecie. Ta dziewczyna iest z resztą zaymuiącey piękności.

— *Dnia 22* —

Dziennik *Posłaniec Izb* zapewnia, iż iedna ze znakomitszych osób miała się co do stanu teraznieyszych spraw politycznych wyrazić w następuiący sposób: „Uszczęśliwienie narodu iest ciągłém dążeniem Króla Jmci. Bądźcie zatém WPanowie pewni, iż N. Pan zechce swóy kray na Nowy-Rok obdarzyć godnym siebie upominkiem."

Poseł Cesarsko-Rossyyski miał wczora długą naradę z Ministrem spraw wewnętrznych.

Towarzysze podróży Pana *Champollion* do Egiptu, bawiąc w *Alexandryi*, użyli wolnych swoich godzin na odmalowanie dekoracyy tameczne go teatru. Że zaś dzieło to skończyli dnia 4 listopada, obchodzili więc imieniny swego Monarchy przez otworzenie teatru dwiema sztuczkami, wystawionemi w ięzyku francuzkim.

Czytamy w dziennikach tuteyszych, iż w *Bogota* zawiązało się towarzystwo, assekuruiące piękność kobiet od lat 15 do 30. Jeżeli znawcy zaświadczą, iż choroba albo inna iaka przygoda, piękność zaassekurowaną nadwątliła, wypłaca towarzystwo takiey osobie pewną summę w miarę, o ile przyczyniła się przez coroczne składki do pomnożenia funduszu towarzystwa.

A n g l i a.

Londyn, dnia 18 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey.)

Posłowie Cesarsko-Rossyyski i Królewsko-Pruski mieli wczoray czynność w wydziale spraw zagranicznych.

Jedna z tuteyszych gazet pisze: „Poiednanie się P. *Huskisson* z Xięciem *Wellingtonem*, nie podpada wątpliwości. Wszyscy przyiaciele pierwszego wiedzą o tém, i on sam tego nie tai."

Xiążę *Wellington* kazał rozpoznać dochody wyższego duchowieństwa, i kilku Biskupów wezwał do rady. Słychać, iż niektórzy z nich oświadczyli chęć popierania wszelkiemi siłami równego podziału dochodów.

W ostatnim tygodniu zbankrutowało 62 kupców w tuteyszey stolicy.

Niedaleko *Kingsbridge* w Hrabstwie *Devonshire* odkryto kopalnią złota i srebra.

— *Dnia 19* —

Słychać, iż Xiąźę *Wellington* chciał skłonić Margrabiego *Landsdowne* do przyięcia urzędu Pana *Peel*, ieśliby ten ostatni wyszedł z Ministeryum. Zapewniaią, iż wspomniony Margrabia dał odmówną odpowiedź.

Jedna z gazet angielskich umieszcza następujące wiadomości o sposobie życia *Karola* X, Króla Francuzkiego: „Monarcha ten na swóy wiek iest silny i czynny. Wstaie o godzinie 7mey zrana, a o 8mey po wysłuchaniu Mszy S. iada śniadanie, które się składa z mięsiwa, iarzyny, i wypiia przytém butelkę wina. O godzinie 9tey zaczyna pracować w swoim gabinecie, a o 10tey daie posłuchanie Ministrom i urzędnikom swego Dworu. Codziennie trudni się interessami swego kraiu, wiedząc dokładnie, co się dzieie we wszystkich Ministerstwach; czyta oraz prawie wszelkie pisma peryodyczne. O godzinie 6stey po południu iada obiad umiarkowany, po którym grywa zwykle partyą *Wista* naywięcey o luidora, a o godzinie 11tey wieczorem udaie się do spoczynku. Jest dotąd wybornym ieźdzcem; siedzi na koniu, iak gdyby miał lat 30; polowanie bardzo lubi; mówi mało, lecz zawsze z uprzeymością."

Wznowiono plan połączenia miasta *Liverpool* z Hrabstwem *Chester* przez drogę pod rzeką *Mersey*, co ma bydź wkrótce uskutecznioném.

Na wyspie *Malcie* będą zaprowadzone sądy przysięgłych.

Dnia 16 b. m. nastąpiła w *Manchester* okropna explozya gazu w pewney tameczney wielkiey oberży, w piwnicy od przodu domu. Posadzka we wszystkich pokoiach od ulicy wyleciała na powietrze; okna w całym domu zostały na drobne kawałki potrzaskane, i dosyć daleko na wszystkie strony wyrzucone. Nieszczęśliwy ten wypadek pochodzi ztąd, iż przed ośmiu miesiącami zakładając nową rurę nie wyięto starey uszkodzoney, a gdy ią potém brano, gaz z niey zaiął się od zapaloney świecy i zrządził explozyą.

— *Dnia 21* —

Wczoray wieczorem posłano z wydziału spraw zagranicznych listy do Lorda *Blomfield*, Posła naszego przy Dworze Szwedzkim, i do Lorda *Stuart de Rothsay*, Posła przy Dworze Francuzkim.

Między doniesieniami o małżeństwach umieszczonemi w gazetach północno-amerykańskich, znayduie się także i to, iż *Hieronim Napoleon Bonaparte* (zapewne syn *Lucyana*) ma zaślubić Pannę *Zuzannę May*, córkę obywatela w *Baltimorze*.

Listy z *Corrientes* zaprzeczaią wiadomości o śmierci doktora *Francia* Dyktatora Paraguayskiego.

Turcya.

Stambuł, dnia 27 listopada.

(z Gazety Warszawskiey.).

Fregata angielska *Blonde* popłynęła na morze Czarne, dla utrzymania w zatrudnieniu swey osady, która tu od lata była nieczynną.

Dnia 23 b. m. z powodu imienin Króla Jmci Francuzkiego, Poseł Francuzki dał świetny bal, na którym znaydowali się ciż sami wyżsi urzędnicy Tureccy, którzy byli na uczcie, daney przez Posła angielskiego na fregacie *Blonde*, iako to: Seraskier, Seliktar-Aga, Reiss-Effendi, Kapitan Basza i wielu innych. Ci Muzułmani podobno z wyraźnego rozkazu Sułtana, stosuią się we wszystkiem do zwyczaiów europeyskich. I tak, ieden z młodszych Adiutantów Sułtana odważył się sprobować szczęścia w walcu i kotylionie, których nauce kilka dni wprzódy był poświęcił. Nader rzadkim był wzgląd Dam tańczących dla tego nowicyusza.

Kapitan Basza otrzymał polecenie od Sułtana, aby wyprawił ucztę na wywzaiemnienie zabawy urządzoney przez Posła Francuzkiego w dniu 23 listopada na uczczenie uroczystości ś. *Karola*. Ma się ona odbyć po świętach Bożego Narodzenia, i Sułtan ma bydź sam na niey obecny *incognito*.

Od granic tureckich dnia 13 grudnia.

Donoszą ze *Stambułu*, iż Sułtan zaymuie się gorliwie reformą administracyi kraiowey; między innemi chce koniecznie przywieść do skutku oddzielenie władzy cywilney od woyskowey. *Dziennik Smyrneński* udziela bardzo pożytecznych rad rządowi Tureckiemu. Mówiąc o reformach napomina, aby w tym względzie ostróżnie postępować i nie wszystko od razu burzyć, bo w dawnych obyczaiach Tureckich znayduie się nie iedno godne zachowania. Cywilizacya europeyska ma wiele wyższego nad wszelką cenę, ale też ma stronę zwodniczą, i iest po części Syreną, która poniża tych, co się iey poddaią. Naywiększém dobrem człowieka i narodu iest charakter i godność; te przymioty kto raz straci, dozna i wzgardy od nieprzyiaciela, i nie pocieszy się w nieszczęściu. Wielka w tey mierze nauka wyryta iest na skałach wyspy ś. *Heleny*.

Hiszpania.

Madryt dnia 16 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey.)

Infant *Don Carlos* zaślubił w imieniu Monarchy naszego Królewnę Neapolitańską *Maryą Krystynę*. Król Jmć wyiechał dziś rano do *Aranjuez*, a wieczorem tu powróci. Jutro odprawi Królowa z Nayiaśnieyszemi Rodzicami swemi wiazd swóy do tuteyszey stolicy.

Minister spraw zagranicznych, oraz Posłowie Francuzki i Angielski, tudzież Poseł *Don Miguela*, miewaią od kilku dni częste narady względem interessów Portugalskich.

Odebrano tu wiadomość o kapitulacyi Jenerała *Barradas*; nadeszła ona do *Gibraltaru* z *Nowego-Yorku* na okręcie, który żeglugę swoię odbył w 23 dniach; nie sprawiła tu iednak wrażenia; wszyscy bowiem zaięci są uroczystościami, balami i t. d. z powodu zaślubienia Monarchy.

Przybyło tu iuż 45,000 różnych osób z prowincyi, a do iutra spodziewaią się ieszcze przybycia ich drugie tyle. Dla tłoku ledwo można przechodzić po ulicach. Właściciele domów przesadzaią się w ich ozdobieniu; od kilku dni malarze i mularze pracuią dzień i noc.

Przybyło tu iuż z prowincyi 97,000 osób dla widzenia uroczystości z powodu zaślubin Monarchy. Z Kastylii nadciągnęło 10,000 ochotników Roialistowskich, którzy mieć będą zaszczyt odbywać ieden dzień służbę w zamku. Król Jmć bierze teraz czwartą małżonkę. Pierwsza była córką zmarłego w roku 1819 Króla Neapolitańskiego *Ferdynanda*; druga córką Króla Portugalskiego *Jana VI*; trzecia córką Xiążęcia Saskiego *Maxymiliana*. Królewna *Krystyna*, która odprawi wiazd do *Madrytu*, urodziła się dnia 27 kwietnia 1806, iest córką teraźnieyszego Króla Neapolitańskiego z małżeństwa iego z *Maryą Izabellą*, córką Króla Hiszpańskiego *Karola IV*. Zaślubi więc wnuczkę swoiego oyca, którey siostrą przyrodnią iest Xiężna *Berry*, i którey rodzoną siostrą iest małżonka Infanta Hiszpańskiego *Don Francisco*.

Gdy niedawno na Radzie mówił Król Jmć o wycieńczeniu skarbu kraiowego, ieden z podeszłych Radców uczynił uwagę, iż kredyt wtenczas dopiero się podniesie, gdy będą zwołane Stany powszechne, dla iednakowego rozkładu podatków. Monarcha oświadczył, iż po ślubie swoim zechce się tém zaiąć.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 1.

Wilno dnia 1 Stycznia v. s. 1830 roku.

Dzierżawa Mostu Zielonego.

1. *Magistratura Powszechney Opieki Litt. Wileńskiey Gubernii nininieyszym zawiadamia, iż w dniach 17, 19 i 21 februaryi przyszłego 1830 roku w skutek postanowienia oney będą się odbywać targi na wydzierżawienie przez licytacyą w trzyletnią arędowną possesyą dochodów nowo-wybudowanego w Mieście Wilnie na rzece Wilii Zielonego Mostu do funduszow szpitala S. Jakuba przynależnego. Życzące osoby mieć uczęstnictwo przy takowych targach raczą iawić się do teyże Magistratury w pomienionych terminach w czasie posiedzeń z prawnemi ewikcyami na trzecią część rocznego dochodu to iest 2,000 rubli srebr. gdzie zostaną obiawione warunki kontraktu na fundamencie których takowy most wydzierżawionym będzie. Działo się na sessyi dnia 23 grudnia 1829 r.*

W zastępstwie Gubernskiego Wileński Powiatowy Marszałek i Kawaler.

Stanisław Jasieński.

Sekretarz Jan Solimani.

Stoła Naczelnik B. Laskowski.

Podrady.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg kommunikacyi ninieyszém wzywa życzących sobie podjąć się dostarczenia potrzebnych do robót Windawskiey Wodney Kommunikacyi pięciu bab czugunnych, maiących wagi każda trzydzieści pięć pudów; i ieśli kto będzie sobie życzył, zechce przybydź do tego Komitetu na targi, w nim odbywać się maiące, w następuiącym 1830 roku męca stycznia w dniach 8mym, 9tym i 11tym, z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami, na których maią bydź oświadczone kondycye na dostarczenie pomienionych bab.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet Dróg Kommunikacyi, ninieyszém wzywa życzących, z pewnemi, dostatecznemi, i żadney wątpliwości niepodlegaiącemi, ewikcyami, na targi, w nim odbywać się maiące, w dniach przyszłego miesiąca stycznia 13tym, 14tym i 16tym na dostarczenie dzikiego kamienia do szluzów IV. Dyrekcyi Windawskiey Wodney Kommunikacyi NN. I, II, IV, VII, VIII i IX, do każdego po 60 sążni kub. i na przewózkę do śluzów teyże Dyrekcyi N. III, V i VI, zebranego już przez skarbowych robotników kamienia dzikiego do każdego śluzu po 60 sąż. kub., również i na rozbijanie na żerstwę tegoż kamienia przy wszystkich dziewięciu śluzach pomienioney Dyrekcyi po 63⅓ sążni kub. na buyną, i po 31⅔ sąż. kub. drobną żerstwę przy każdym śluzie, do iakowegoto zobowiązania się, maią bydź na tych targach oświadczone kondycye.

Sekretarz Wachrucki.

Ogłoszenie po raz 2gi i 3ci.

Nagroda za dostawienie rzeczy skradzionych.

2 Jego Królewskiey Wysokości Xięciu Oranii podobało się naznaczyć 25,000 hol. złotych w nagrodzie temu, albo tym którzy dostawią skradzione z iego dworu drogie rzeczy w takim kształcie iak są wyobrażone lub opisane w rozpublikowanych przez Zwierzchność opisach i rysunkach, równie iak i tym, którzy dadzą wiadomość mogącą podać Zwierzchności sposób do odzyskania i odebrania na powrot tych rzeczy w całości. Nagroda ta będzie podwoioną ieżeli w tymże czasie z należytą akuratnością wskazany będzie Zwierzchności sprawca lub sprawcy tey kradzieży.

Jego Królewska Wysokość również raczył przeznaczyć znakomite nagrody temu albo tym którzy złożą część lub tylko iednę iakąkolwiek z skradzionych rzeczy, albo, dadzą w tym celu wiadomość, za pomocą którey odzyskana będzie iedna lub kilka takowych rzeczy.

Nagrody te będą proporcyonowane do ceny odzyskanych lub na powrót otrzymanych rzeczy.

Szambelan Dworu Nayiaśnieyszego Króla Jegomości Niderlandzkiego i Nadzwyczayny poseł i pełnomocny Minister przy NAYJAŚNIEYSZYM CESARZU JEGOMOŚCI Wszech Rossyy, podpisał: B. de Hekkeren.

2 Roku 1829 decembra 21 dnia w mieście Wilnie, o godzinie 6 wieczorem skradziony został koń z sankami i całą uprzężą z remizy siwy w iabłka, rostu średniego, 7 na 8 paszę, za grzywę brać i siadać konno nie daie się, czub koło uszu wystrzyżony, ogon we środku obcznięty, sanki kute, popielato malowane, suknem ciemnozielonem wybite, cała uprząż ruska, nowa. Ktoby takowego konia gdzie postrzegł, raczy zawiadomić mieyscową policyą, a ta odniesie się do takoweyże miasta Wilna, za co prócz wdzięczności odbierze przyzwoitą od właściciela nadgrodę.

Wolno drukować. Policmeyster Chrząstowski.

Podrady.

2 Od Mohilewskiey Izby Skarbowey obwieszcza się, iż na dostarczenie zapasow i materyałow na potrzebę Mohilewskiego woyskowego szpitala naznaczaią się targi w tey Izbie następuiącego 1830 roku w miesiącu styczniu 22go, 23go i 24go dnia. Dostarczenie to ma bydź zostawione poszczególe różnym osobom, wedle następuiących oddziałow, tak iżby przedmioty każdego osobnego oddziału, przyięte były przez poiedyńczą osobę, a mianowicie:

1szy oddział: za pud: bułek pszennych, miodu patoki, mąki owsianey, soli, krup: owsianych, ięczmiennych za funt: krup: perłowych, smoleńskich, pszennych, za pud: słodu ięczmiennego, grochu, konopi, ięczmienia czyszczonego, patoki cukrowey.

2gi oddział: za pud: mięsa, oleiu konopnego, sadła wieprzowego, za funt: łoiu krowiego, baraniego, masła krowiego, oleiu makowego, orzechowego, oliwy, pęcherzy, wołowych od

sztuki, za funt: cielęciny, baraniny, stynki suszoney za pud: kur bitych od sztuki.

3ci oddział: za wiadro: kapusty kwaszoney półbiałey, ćwikły kwaszoney, za pud, cebuli zieloney, cebuli rzepkowatey, chrzanu w korzeniach, zieleniny świeżey, pieprzu czarnego za funt, marchwi za pud, gorczycy albo siemienia gorczycznego za funt, czostku za pud: chmielu za funt, mięty niemieckiey za pud, za funt: iagod świeżych, berberysu, winogron niedóyrzałych, wiszeń, bruśnic, ieżyn, smrodzin, żurowin za czetwiert, soku cytrynowego za sztof, iagod iadłowcowych za pud, za funt herbaty zwyczayney maykonu, szałwii.

4ty oddział: za wiadro piwa, drożdży za garniec, za wiadro wódki, octu winnego, octu zbożowego, wina reńskiego, portweynu, zbitniu za szklankę.

5ty oddział: mleka krowiego za wiadro, iay kurzych za secinę.

6ty oddział: cukru melissu za funt, za pud mydła kulistego, swiec łoiowych za funt, krochmalu, laku N. 1. N. 2. N. 3ci, nitek białych, surowych, smoły czarney, smoły żytkiey za pud: tytuniu w liściach za funt, za ryzę papieru do pisania, białego, szarego, tektury i bibuły, galasu za funt: atramentu galasowego za butelkę, piór do pisania gęsich za secinę; owsa za czetwiert, za pud siana, miełu, wapna palonego, słomy rżaney, otrębi pszennych, szpilek mosiężnych za secinę, taśmy płócienney za arszyn: trumn za sztukę, skóry białey psiey od sztuki, wienikow brzozowych za secinę, mioteł brzozowych od sztuki; za funt wosku żółtego, smołek do kadzenia, siarki, stażyzny płócienney za pud, igieł za secinę, piawek żywych od sztuki, węgli brzozowych za czetwiert, flaneli za arszyn, koperwasu za funt.

7my oddział: za sążeń drew iednopolannych brzozowych z olchowemi i trzypolannych sosnowych z iodłowemi.

8my oddział: pobielanie miedzianych naczyń od puda.

9ty oddział: za pranie brudney bielizny szpitalney: za parę szkarpetek nicianych, wełnianych, od sztuki portek, szlafrokow drylichowych, nawleczek poduszkowych, worow sienikowych, kotarh do łóżek, bandażow, ręcznikow, kosynek, serwet, kaftanow baiowych, obrusow, gatek, szlafrokow kanifasowych, nawleczek materacnych, kołder zatrapeznych, kołder baiowych, szlafmyc, koszul, prześcieradeł, podszewek do kołder, szlafrokow sukiennych, szlafrokow baiowych kołder sukiennych, kaftanow kanifasowych, koszul w stan człowieka, kompresow i chustek do nosa.—Zresztą przy braku dostateczney liczby życzących, kilka oddziałow albo też całe dostarczenie szpitalu może bydź oddane iedney osobie, na czas roczny lub dwuletni. Życzący podiąć się takowey dostawy z poniżeniem średnich w gubernii za miesiąc wrzesień 1829 roku sprawkowych cen, mogą przybywać na wyż oznaczone terminy do Mohilewskiey Izby Skarbowey z dowodami praw swoich na weyście w podrady, i dostatecznemi przyzwoitemi ewikcyami.

Sowietnik Buraczyn.
Sekretarz Konopacki.

---

2 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu obwieszcza się, iż w mieście Ihumeniu zamierzono pobudować platformy jakoto: dla głównego hauptwachtu oficerskiego i unter-oficerskiego karaułow i dla karaułow rogatkowych za wyliczoną summę wedle śmiety 1812 rubli 37 kopieiek assygn., zaczem życzący podiąć się takowego pobudowania raczą przybywać na targi z pewnemi ewikcyami do Mińskiey Izby Skarbowey na terminy *pierwszy* 28go, *drugi* 29go, *trzeci* 30go i na przetarg 31go dnia miesiąca stycznia następuiącego 1830go roku, gdzie za przybyciem okazane będą życzącym kondycye śmieta i plan Decembra 20 dnia 1829 roku.

Expedytor Nowicki.
Stoła Naczalnik Siemienow.

---

2 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu obwieszcza się, iż w Mińskim powiecie w miasteczku Świerżniu zamierzono zreperować budowę etapową za wyrachowaną summę wedle śmiety 733 rubli assygnacyami, zaczem życzący podiąć się takowey reperacyi raczą przybywać dla targow z pewnemi ewikcyami do Mińskiey Izby Skarbowey na terminach *pierwszym* 19go, *drugim* 20go, *trzecim* 22go i dla przetargowania się 23 dnia miesiąca lutego następuiącego 1830 roku, gdzie za przybyciem okazane będą życzącym kondycye, śmieta i plan. Decembra 20 dnia 1829 roku.

Expedytor Wawrzyniec Nowicki.
Stoła Naczalnik Siemienow.

---

2. Od Kommissyi Dubieńskiego Kommissoryackiego Depo ninieyszém obwieszcza się; iż w niey maią się odbywać targi na roczny przewóz do woysk i z innych okoliczności skarbowych rzeczy, od ceny teraz exystuiącey od puda na sto wiorst po 43 kopieiek assygnacyami bez potrącenia łaży; ktore to targi naznaczaią się 1830go roku miesiąca czerwca: pierwszy 15go, drugi 18go, trzeci 21go i ostateczny przetarg 22go dnia; zatém wzywaią się życzący dla targow na pomienione terminy z pewnemi ewikcyami i przynależytemi o swoim stanie świadectwami, do stawania na posiedzenie tey Dubieńskiey Kommissyi, gdzie, i kondycye na których przewóz rzeczy uskuteczniać się powinien, w każdym czasie można przeyrzeć.

Sekretarz 7mey Klassy Zassko.

Publiczna przedaż.

2. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ninieyszém ogłasza się, iż na uzyskanie skarbowych poszlin za znalezione 17go i 18go kwietnia 1824go roku w mieście Rosieniach, u tameczných mieszkańców, przez byłą pod naczelnictwem Maiora Kiełczewskiego sekretną expedycyą kontrabandowe towary w ogóle na 4866 rub. 72$\frac{2}{4}$ kop., przeznaczono na publiczną przedaż wzięte w sekwestr drewniane domy w mieście Rosieniach położone otaxowane na żydach, a mianowicie: ieden Jowela Rafałowicza Falkowskiego 300 rub., drugi Jankiela Mendelowicza Szklara z imbarem i staynią 720 rub. i trzeci Abrama Szlomowicza Hutmana 50 rub. assygnacyami. Zaczém życzący kupić takowe domy, zechcą dla targow przybywać do tego Rządu na terminy: pierwszy 11go, drugi 12go, a trzeci i ostateczny 13go dnia mie-

siąca lutego następuiącego 1830 roku. Grudnia 21 dnia 1829 roku.

Assesor Józef Szulc.
Sekretarz Jamont.
Kollegialny Regestrator Rutkowski.

---

2. Mińska Izba Powszechney Opieki ninieyszém obwieszcza, iż w niey przeznaczono na przedaż z aukcyynego publicznego targu oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu murowany dwupiętrowy dom, należący do zmarłego Mieyskiego Głowy Jana Baykówego oceniony w niepalnych materyałach 18,500 rubli assygnacyami. Dla czego naznaczone będą terminy do targow we cztery miesiące od poźnieyszego wydrukowania tego obwieszczenia w gazetach. Decembra 13 dnia 1829go roku.

Mińskiey Izby Powszechney Opieki Członek i Kawaler Kostrowicki.

W obowiązku Sekretarza W. Karabanowicz.

---

2 Od Mińskiey Izby Skarbowey ninieyszém obwieszcza się, iż w niey przedawać się będą 3go, 5go i 7go dnia marca 1830go roku drewniane starego żydowskiego w mieście Mińsku szpitala budynki z przynależącą ziemią w ogóle 472½ sążni kwadratowych, ocenione 500 r. assygnacyami. Zaczém życzący ie kupić mogą przybywać do Izby Powszechney Opieki na naznaczone terminy i przeyrzeć pomienionych budynkow szczegółowy inwentarz. Listopada 30 dnia 1829 roku.

Mińskiey Izby Powszechney Opieki Członek i Kaw. Samuel Kostrowicki.

W obowiązku Sekretarza W. Karabanowicz.

---

2. Mińska Izba Powszechney Opieki ninieyszém obwieszcza, iż w niey przedawać się będzie oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu maiątek, Tytułarnego Radzcy Grzegorza Borodzicza w Mińskiey Gubernii w tymże powiecie położony nazwany Teklipol ze 26 męzkiey płci duszami, folwarkiem i przynależną doń ziemią, na którym liczy się długu 1040 rub. srebrem. Zaczém naznaczono terminy do targow a mianowicie: pierwszy 14go, drugi 17go i trzeci 24go dnia kwietnia następuiącego 1830 roku. Życzący kupić takowy maiątek mogą przybywać do Izby pomienionych dni na posiedzenie i przeyrzeć w niey przedawaiącego się maiątku inwentarz. Decembra 19 dnia 1829 r.

Miń. Izby P. Opieki Członek i K. S. Kostrowicki.

W obowiązku Sekretarza W. Karabanowicz.

---

2. Dorota z Felkerzambów Bohomolcowa b. Marszałkowa Pttu Witebskiego uwiadamia i ogłasza że sprzedaie 3cią część miasteczka Czasznik w powiecie Lepelskim leżącego, z ziemią, łąkami, mieszkańcami, placami, przewozem, propinacyą etc. za schodną cenę, a ponieważ w opiekuńczym Sowiecie wzięła po 150 rub. assyg. na duszę; przeto życzący nabyć, zechce przelew tego długu na siebie przyiąć; procenta nayakuratnicy po dziś dzień są opłacone, a długow partykularnych żadnych niema. Życząca osoba weyść w kontrahencyą tego rodzaiu, raczy nadgłosić się do maiętności Dołży w powiecie Witebskim leżącey.

Dozwala się drukować. Wilno 1829 d. 28 grud. Cenz. L. Borowski.

ŁAZIENKI.

2 Wiadome Prześwietney Publiczności Łazienki czyli wanny na Rochitańskiey ulicy obok Królewskiego młynu pod N. 162 położone, w roku ninieyszym zostały na nowo przerobione i urządzone na wzór warszawskich, gdzie wszelkie wygody i ochędóstwo każdy używaiący kompiele znaydzie za naypomiernieyszą cenę, która naznacza się za wannę miedzianną kop. 35, a za drewnianą wybitą szczelnie blachą miedzianą kop. 30 srebrem.

Wolno drukować. Policmeyster Chrząstowski.

Wezwanie Sukcessorów.

2. Sąd Ziemski ptu Brasławskiego w skutek Ukazu Sądu Głgo Wileńskiego 2go Departamentu dnia 8 augusta w r. 1829 za N. 1,796 sobie nadesłanego wzywa sukcessorow, debitorow i pretensorow do funduszu zeszłego Augustyna Finka należeć mogących z prawnemi dowodami na kadencyą Trzy-Królską roku 1830 w mieście Widzach sądzić się maiącą pod utratą rzeczy. Do wyiaśnienia zaś massy; że naznaczony iest prokuratorem Adwokat Brasławski W. Michał Alexandrowicz zawiadamia. 1829 xbra 23 dnia.

Prezydent Ziemski Brasławski Kazimierz Alexandrowicz.

Sędzia Ziemski Brasławski M. Hryncewicz.

Delegowany z Grodu Pisarz Robert Orzeszkowski.

Regent Stanisław Raximowicz.

Sądy Exdywizorskie.

3 Roku 1829 msca iunii 27 dnia Sąd Taxatorsko Exdywizorski wyrokiem Remissyynym Sądu Głownego Departamentu 2go Obwodu Białostockiego w dniu 12 marca r. b. zaferowanym, na usatysfakcyonowanie wierzycieli i pretensorow W. Józefa Dzierżka b. Pełnomocnika Pttu Bielskiego w dobrach iego Lewkach w tymże Powiecie położonych ustanowiony, po zafundowaniu w tychże dobrach iuryzdykcyi i po załatwieniu wszelkich czynności w pierwszym ziazdu terminie do zaskutecznienia poruczonych to iest po przeznaczoney tak na dziedzicu iako też kredytorach a także dalszych stronach komportacyi na dniu 3 8bra roku teraźnieyszego w Sądzie cywilnym Bielskiego i Drohickiego Powiatów spełnić się powinney oraz po ustanowioney nad dobrami konkursowemi administracyi, za termin do powtórnego i ostatecznego ziazdu dzień 15 maia przyszłego 1830 roku przeznaczył, w którym to terminie iako ostatecznym iżby wszyscy maiący do massy konkursowey pretensye nieodmiennie stawili się w tym Sądzie, Sąd Exdywizorski ninieyszym wzywa a razem zapowiada iż uchybienie tego terminu będzie skutkiem wieczney ammissyi która na wszelkiego rodzaiu pretensye rozciągniętą zostanie.

Prezyduiący Exdywizor i Kawaler Michał Ołdachowski. Exdywizor Józef Kamieński.

Exdywizor Stanisław Karwowski.

---

3 Sąd Podkomorsko-Exdywizorski massy funduszow JW. Stanisława Prezydenta Grodz. Upit. i zeszłych Wincentego Marszałka Rosień. oraz Kazimierza Strażnika Xtwa Zmudz., Białłozorow w powiecie Upitskim w dobrach Rozalinie za Remissą Sądu Gł. Wileńskiego 2go Departamentu ustanowiony, po wysłuchaniu produktow od niektórych stron, z powodu tak niestawienia się dalszych pretensorow iako też nadchodzących dni świątecznych postanowił odroczyć czynność swoię poraz ostateczny do dnia 10 mca februaryi przyszłego 1830 roku, iak równie termin do wzięcia całey konkursowey sprawy w oczewistą namowę dzień 5 mca marca tegoż 1830 roku zadeterminował. Iżby więc tak kredytorowie wymienionych trzech mass, iako też zawiniaiący do onych w następnym Sądu zjeździe nieodmiennie stawali, pod rygorem zapisania ammissyi na kredytorach, a pod zasądzeniem pretensyow na debitorach zastrzegaiąc; w tym celu dla zawiadomienia interesowanych stron podaie w Gazetach awizacyą. 1829 r. decembra 17 dnia.

Józef Kozakowski Podkomorzy ptu Wiłk.
Aloizy Malecki Sędzia Ziemski Wileński.
Leonard Zyliński Sędzia Ziem. ptu Ż.

Uwiadomienie.

3. Na ulicy Dominikańskiey w domie XX. Piiarów od podwórza po lewey stronie za wschodami pierwsze drzwi, robią się do sprzedania rozmaitego gatunku i kształtu maski perkałowe, roboty zagraniczney, które nie tak iak zwyczayne z grubego i starego materyału złożone, twarzy niecisną i niepsuią. Cena całey perkalowey maski złłch 2 a pół maski złł. 1 gr. 10. Półmaski zaś kamertuchowe damskie i męzkie z ciśniętemi gierlandami po złł. 2 — Także robią się rozmaite biusta fasonem zagranicznym na lalki dla dzieci, i całe ubranie lalki — Niemniey wyrabiaią się i przedaią za pomierną cenę kłosy złote i srebrne — Tudzież wyzłacaią się na fason zagraniczny rozmaite ramy.

Krystian Deryng.

Wolno drukować. Policmeyster Chrząstowski.

---

5 TOM DRUGI SŁOWNIKA POLSKO ROSSYYSKIEGO PRZEZ STANISŁAWA MÜLLERA wyszedł z druku, i zawiera w sobie literę P do S. Prenumerata na to dzieło zamknięta. Odtąd cena pomienionego Słownika do wyyścia Tomu [illegible]go z którym całe dzieło kończy się wynosi rubli assyg. 20 czyli złł. 36, z przesłaniem pocztą r. ass. 25 czyli zł. 45.

Józef Zawadzki.

Dozwala się drukować. Wilno 1829 d. 19 grudnia Cenzor L. Borowski.

Prenumerata

Expedycya Gazetna Pocztamtu Litewskiego uwiadamia, iż w niey można prenumerować na pismo pod tytułem: DZIENNIK POWSZECHNY KRAJOWY, wychodzący w Warszawie. Cena rubli sréb. 18 na rok.

Expedycya Gazetna Pocztamtu Litewskiego uwiadamia, iż można w niey prenumerować na pismo w Warszawie od początku roku 1830 co tydzień wychodzić maiące, pod tytułem, MOTYL, z doniesieniami i rycinami kołorowanemi mod. Cena prenumeraty roczney srebrem rubli 10.

DZIENNIK WILEŃSKI wychodzić będzie w roku następnym 1830, w dotychczasowym swym układzie. Roczna cena prenumeraty: z przesyłaniem

pocztą . . . . r. sr. 10.
bez poczty . . . . — — 7 kop. 50.

Prenumerata na gazetę Kuryera Litewskiego, na rok następny 1830sty, iest taż sama, iak dotąd, to iest:

z pocztą na rok cały Rubli srebr. 14.
na pół roku . . . . . 7.
bez poczty na rok cały . . . . 9.
— pół roku. . . . . 4 kop. 50.
— kwartał . . . . . . 2 — 25.

Przyymuie się: w Wilnie: w Expedycyi Gazetney Pocztamtu Litewskiego i w Redakcyi. W Guberniach i Powiatach na wszystkich Kantorach i Expedycyach pocztowych.

	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau	Wiatry	Odmiana w powiet.
Obserwacye meteorologiczne.	d. 30 godz. 2 wiecz.	27 cal. 3,7 lin.	— $4\frac{3}{4}$ stopni	Polud. wschod.	Snieg.
	d. 31 godz. 8 rano.	27 — 3.6 —	— $4\frac{1}{4}$ — —	Południowy.	Pochmurno.
	d. 1 — — —	27 — 10,0 —	— $6\frac{1}{4}$ — —	Północny.	Pochmurno.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 1.

Wilno dnia 1 Stycznia v. s. 1830 roku.

Ogłoszenia po raz 3ci

P o z e w.

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą, etc. etc. etc. 3 UUr. Karolowi Kuczewskiemu, Ludwikowi Kremerowi przełożonemu Bractwa kassy ubogich zgromadzenia Ewangelicko-Reformowanego, Piotrowi Feltzebrowi, Wincentemu Chrulowi, oraz Star. Mowszy Leybowiczowi Nemzerowi i dalszym wszelkiego tytułu kredytorom i pretensorom do funduszu zeszłych Leykow stosunki rościć mogącym, zaś UUr. Józefowi z Dembna Krzyżanowskiemu b. Prez. Magistratu Wileńskiego, Ignacemu Misiewiczowi Regentowi ze stopnia zmarłego Porucz. Wiszniewskiego Administratorowi tegoż funduszu, i z tego obiektu do massy zawiniaiącym *pozew* edyktalny przed Sąd Magistratu Wileń. z instancyi Ur. Krystyny z Leykow Szemiotowey pod właściwą assystencyą czyniącey iedyney zeszłych Leykow sukcessorki, w referencyi do dekretow dylacyynych 1816 i 1829 lat w Magistracie Wileńskim zapadłych, do uprzednich żałob i podawanych prożb niemniey do postanowienia Sądu Głównego wynosi się w prożbach o wypełnienie we wszystkiem reguł dekretow Magistratu Wileń. i postanowienia Sądu Głównego, o zobowiązanie do oprzysiężenia komportacyi, o skassowanie wszystkich stosunkow pretensorskich za tranzaktami nie według formy prawami i ukazami przepisaney, ieśli się pokażą na prostym papierze albo w porze właściwey nie aktykowane, o zapisanie wiekuistey amissyi na niestawaiących, o obliczenie Administratorów i wskazania ich zawinień na rzecz massy, o zatwierdzenie pretensyow przez akta wyprobowanych, o bliższość do dowodu i odwodu, o powrót expensow prawnych S. M. Ż.

Roku 1829 xbra 20 dnia Woźny świadczę, iż tego pozwu kopie poosobne każdey z osob wyrażonych oczewisto w ręce w Mieście Wilnie w sprawie Wielmoż. Krystyny z Leykow Szemiotowey popodawałem, a dla zawiadomienia dalszych interessowanych do gazet zamieszczam.

Tadeusz Olechnowicz Woźny Pttu Wileń.

Dozwala się drukować. Wilno 1829 dnia 22 grud. Cenzor L. Borowski.

Oświadczenie.

3 Tomasz Rewieński Regent Graniczny Wołkowyski Plenipotent w imieniu aktorow moich JWW. Józefa i Hermana Hrabiów Potockich, Doroty z Potockich Młodeckiey Prezesowey Sądu Gł. Wołyńskiego, Xiężney Pelagii z Potockich Jabłonowskiey, oraz nieletnich Johanny i Leonii Hrabianek Potockich przez oyca swoiego JW. Jana Aloizego Hrabiego Potockiego działaiących, braci i siostr między sobą rodzonych, sukcessorów zeszłey ich siostry Izabelli Hrabianki Potockiey Pułkownikówny — Czynię dla wiadomości powszechney oświadczenie następne: ś. p. Felix Hrabia Potocki Półkownik woysk polskich, lubo dla żony swoiey JW. Alexandry Zofii z Pacow dopiero Niesiołowskiey Generałowey dnia 20 ianuaryi 1802 roku w Sądzie Głównym Wileńskim przyznał zapis reformacyiny; ten iednak niemiał żadney exekucyi — Następnie roku 1808 sierpnia 25 w Warszawie przyznany zapis, dożywocie na Hrabstwie Roskiem nadaiący, JW. Niesiołowska od pierwszego męża uzyskała, i jego nayczynniey przywiodła do exekucyi. Ta tylko iedna posssesya dożywotnia była exystuiącą i widzialną za życia ś. p. Felixa Potockiego, i po iego zeyściu. W utworze zapisu Dożywotniego, stracił naypewniey bytność swoię reformacyiny; bo poźniey po dożywociu, do Akt Ziemskich Wołkowyskich przenos reformy spełnionym został w Widymusie, autentyku zaś reformy ieszcze dotąd JW. Niesiołowska w żadney z licznych spraw niezaprezentowała. W szczupłym obrębie pisma tego, nie będę wymieniać zewnętrznych i wewnętrznych reformy i dożywocia szczegółow, które są przeciwne JW. Niesiołowskiey; dla ogólnego tylko powszechności zainformowania, umieszczam tu dosłównie główny punkt zapisu dożywotniego, iak wyżey powiedziałem zaakceptowanego przez Hrabinię Niesiołowskę, a poźnieyszego od reformy: „Na mocy więc nin ieyszego dożywotniego zapisu, tą maiętnością, obiąwszy ze wszystkiemi intratami, iak chcąc rządzić, dysponować, pożytkow wszelkich wedle własnego upodobania wynaydować, niedezoluiąc, ani pogorszaiąc dóbr pod żadnym pretextem do końca życia swoiego, lub powtórzenia małżeństwa, bez żadney przeszkody od sukcesorow i następcow moich, wolna iest — Po ustałem zaś w obydwóch przypadkach dożywociu, do wolnego obięcia dóbr rzeczonych, z obowiązkiem oddania onych podług inwentarza spowrządzić się i po zgonie moim zaprzysiądz od żony moiey maiącego, dóbr całych nieruchomych i ruchomych, dobytkow, sprzętow gospodarskich, budowli, stanu poddaństwa, bez żadney od żony moiey, lub sukcessorów iey przeszkody, sukcessorowie lub następcy moi przyyść będą mocni i naywolniey władni." Z tych wyrażow zapisu dożywotniego któż się nieprzekona że reforma nienadawała z siebie prawa do possesyi; a kiedy po ustaniu w którymbądź z dwóch naznaczonych przypadkow dożywocia, maiątek cały leżący i ruchomy powinien przeyść do władania następcow ś. p. Felixa Potockiego, któż się więc niezgodzi na to: iż zapis reformacyiny z całą rzeczą swoią w dobrowolnem JW. Niesiołowskiey zezwoleniu przy nastaniu dożywocia, cofniętym, i umorzonym został. Chociażby zaś godziło się z niego JW. Niesiołowskiey formować w charakterze kredytorki pretensyę zawsze próżną; jednak Hrabstwo Roskie z maiątkiem ruchomym, powinno iuż służyć aktorom moim w czynney ich possesyi; albowiem JW. Niesiołowska przez powtórzenie w roku 1824 zamążpóyścia, utraciła miane prawo tymczasowego dzierżenia. Zapewne iednak nieuwierzy powszechność, iż JW. Niesiołowska, skwapliwie zawładawszy hrabstwo Roskie z siebie intratne, z ruchomego maiątku zamożne, tegoż ruchomego maiątku wraz

po zeyściu Felixa Potockiego w 1811 roku zdarzoném, niezinwentowała, a dotąd przedmiotow i wartości iego nieoprzysięgła.—Zapewne oraz i to dziwić będzie powszechność, że JW. Niesiołowska w kilku leciech po drugim zamążpóyściu, będąc tylko w dobrach Rosi, iako matka i opiekunka córki swoiey, tych dóbr iedyney aktorki Izabelli Hrabianki Potockiey, gdy ią przeżyła, wzięła do Hrabstwa Roskiego za dokumentem reformacyynym iuż nieexystuiącym i nieprawnym intromissyę (iaką aktorowie moi przez oświadczenie 1828 ianuaryi 27 zaskarżyli) i dotąd rzeczone Hrabstwo z innemi wielą przywłaszczeniami utrzymuie niewłaściwie a tak interessownie, że przez oświadczenie w Kuryerze Litewskim umieszczone, zapowiedziała nawet nieprocentowanie należnościow kredytorom Felixa Potockiego. Nadto, po iego zeyściu JW. Niesiołowska zostawszy przez radę familiiną uznana za główną opiekunkę dzieci swoich w Królestwie Polskiém, dopóty tylko do rzeczoney odnosiła się rady, póki niewyiednała władzy zdięcia kapitałow po mężu zostałych i przedaży pałacu w Warszawie będącego. W Państwie Rossyyskiem chociaż urzędy Opieki Szlacheckiey naznaczały nieiednokrotnie opiekunów dla dzieci Felixa Potockiego; nikt iednak szczerze zaiąć się i niechciał, i nieśmiał: rozpostrzenione JW. Niesiołowskiey wdanie się wszędzie do dóbr i interessow pierwiey dzieci poźniey córki iedney Izabelli Potockiey, dodawało obficie przykrości do należytego wykonywania powinnościow opiekuńskich. Tak więc, ani w Królestwie Polskiém ani w Państwie Rossyyskiem, nie było i nie ma porządnego wykazu dóbr i intrat; interessow i ich obrótu. Stąd wynikło mówiąc ogólnie: że z massy funduszow po Felixie Potockim zostałych, kapitały pozdeymowane, albo imieniem własności JW. Niesiołowskiey okryte, intraty z dóbr ziemnych i procenta od kapitałow użyte nie na swoie przeznaczenie, wyobrażaią dziś JW. Niesiołowskę w postaci Pani rozległych dóbr i wielkich kapitałow, a długi Felixa Potockiego dotąd zostały nieuspokoione, dotąd się zwiększaią! W Królestwie Polskiém ogłosiła si bie JW. Niesiołowska za konsukcessorkę; a iednak przez nieregularność swoię to zrządziła: iż tameczni wierzyciele do tuteyszych dóbr trafiaią. Równie i kredytorowie tuteysi po zeyściu Izabelli Potockiey nieotrzymuiąc swych należnościow ani procentow, przeprowadzaią konwikcye, i temi narażaią aktorów moich na mnogie koszta; lecz i sami z swych poszukiwań choćby ie usprawiedliwili, korzystać dopóty niemogą, póki interess z JW. Niesiołowską zostawać będzie w stanie teraźnieyszym. Żeby więc realnym i prawnym wierzycielom ś. p. Felixa Potockiego domierzyć można uiszczenie się; żeby iednoczasowie z tą czynnością, kosztem massy do którey to się odnosi ukończyć we wszelkich ieneralnie szczegółach interess z JW. Niesiołowską; a tak wyiaśnić i otrzymać co swobodnego dostaie się w sukcessyi; lub żeby ciężarow ią obarczaiących aktorowie moi własnym niedeportowali funduszem, oświadczam taxę i exdywizyę maiątku po Felixie oycu, Izabelli córce Potockich w Państwie Rossyyskiem zostałego, którego pryncypalnie iak z większości swoiey, tak i z rzeczy upewnionych kredytorom ewikcyow, składa Hrabstwo Roś w Gubernii Grodzieńskiey w Pttcie Wołkowyskim leżące. Szanowni Wierzyciele nie zechcą z tego naprózno wnioskować zamiaru na ich szkodę, że połowa spadkowa klucza Zakątkowskiego w obwodzie i powiecie Białostockim będącego wyłącza się z ogółu funduszow exdywidować się maiących; albowiem pod nieletność aktorek działu czynić, prawo Litewskie zaprzecza, a bez połowy Klucza Zakątkowskiego ieżeliby dostateczne kredytorow zaspokoienie, doznawało trudności? w takim razie uważać się ona będzie pro bona reperibilia. Datt. roku 1829 miesiąca nowembra 23 dnia.

Tomasz Rewieński.

Roku 1829 miesiąca nowembra 25 dnia, przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Ziemskiemi Gubernii Grodzieńskiey Powiatu Wołkowyskiego, stawaiąc osobiście WJPan Thomasz Rewieński Regent Graniczny sądownictw tegoż powiatu; takowe oświadczenie po podaney prozbie, i zaszłey sądowey rezolucyi, do akt podał—Przyiąłem, i że iest w aktach poświadczam.

Prezydent Ziemski Pttu Wołkow. i Kawaler Walter.

Regent Sądu Ziem. Wołkow. Kollegialny Sekretarz Kotkowski.

Drukować pozwolono. Wilno dnia 21 grudnia 1829 r. Jan Bärkmann.